Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 17. maja 2017 *

„Pritožba — EKJS in EKSRP — Izvedbeni sklep Evropske komisije — Uradno obvestilo naslovniku — Poznejši popravek formata tiskanja priloge — Objava sklepa v *Uradnem listu Evropske unije* — Rok za vložitev tožbe — Začetek — Zamuda — Nedopustnost“

V zadevi C-339/16 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 16. junija 2016,

Portugalska republika, ki jo zastopajo L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, J. Saraiva de Almeida in P. Estêvão, agenti,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska komisija, ki jo zastopata D. Triantafyllou in M. França, agenta,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi E. Regan, predsednik senata, J.-C. Bonichot (poročevalec) in A. Arabadjiev, sodniki,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalne pravobranilke, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Portugalska republika s pritožbo predlaga razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije z dne 19. aprila 2016, Portugalska/Komisija (T-556/15, neobjavljen, EU:T:2016:239, v nadaljevanju: izpodbijani sklep), s katerim je zadnjenavedeno sodišče njeno tožbo za razglasitev ničnosti Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2015/1119 z dne 22. junija 2015 o izključitvi nekaterih odhodkov

* Jezik postopka: portugalščina.

držav članic iz naslova Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije (UL 2015, L 182, str. 39, v nadaljevanju: sporni sklep) v delu, v katerem so izključeni nekateri odhodki te države članice, zavrglo kot nedopustno.

Dejansko stanje in sporni sklep

2 Komisija je 22. junija 2015 sprejela sporni sklep, s katerim je med drugim za Portugalsko republiko uporabila finančni popravek v višini 137 milijonov EUR v zvezi z ukrepom „Druga neposredna pomoč – Površine“ za proračunska leta od 2010 do 2012.

3 Člen 2 spornega sklepa zlasti določa:

„Ta sklep je naslovljen na […] Portugalsko republiko […].“

4 Stalno predstavništvo Portugalske republike pri Evropski uniji je bilo 23. junija 2015 uradno obveščeno o spornem sklepu pod številko C(2015) 4076.

5 Sporni sklep je bil 10. julija 2015 objavljen v *Uradnem listu Evropske unije*.

6 Stalno predstavništvo Portugalske republike pri Uniji je 20. julija 2015 prejelo obvestilo skupaj s to navedbo v angleščini:

„Zaradi tehnične napake bi lahko v zvezi s prilogo k [spornemu sklepu] z dne 22. junija 2015, notificiranega 23. junija 2015, nastale težave, povezane s formatom tiskanja. Zato vam ponovno pošiljamo prilogo, v kateri so vse težave, povezane s formatom tiskanja, odpravljene“.

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

7 Portugalska republika je 23. septembra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

8 Komisija je 8. oktobra 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča z ločenim aktom vložila ugovor nedopustnosti na podlagi člena 130(1) Poslovnika Splošnega sodišča. Portugalska republika je 20. novembra 2015 predložila stališče glede ugovora nedopustnosti, ki ga je podala Komisija.

9 Splošno sodišče je z ukrepom procesnega vodstva z dne 4. februarja 2016 pozvalo Komisijo, naj predloži pojasnila v zvezi s težavami glede formata tiskanja, ki jih je navedla v svojem obvestilu z dne 20. julija 2015. Komisija je z dopisom z dne 17. februarja 2016 izpolnila zahtevo Splošnega sodišča, tako da je predložila zahtevana pojasnila.

10 Splošno sodišče je z izpodbijanim sklepom ugotovilo, da je bila tožba Portugalske republike očitno vložena po poteku predpisanega roka in je bila zato prepozna.

11 Splošno sodišče je glede tega razsodilo, da je rok za vložitev tožbe zoper sporni sklep začel teči, ko je bila Portugalska republika o njem uradno obveščena, in sicer 23. junija 2015. Splošno sodišče je ugotovilo, da je v skladu s Poslovnikom Splošnega sodišča rok za vložitev tožbe skupaj s podaljšanjem zaradi oddaljenosti potekel 2. septembra 2015 ob polnoči.

12 Splošno sodišče je zato tožbo Portugalske republike zavrglo kot nedopustno.

Predlogi strank

13 Portugalska republika s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

— izpodbijani sklep razveljavi, ker je Splošno sodišče razsodilo, da je ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija, utemeljen;

— razsodi, da je bila tožba zoper sporni sklep veljavno vložena v roku, ki je določen v členu 263 PDEU, in

— Komisiji naloži plačilo vseh stroškov.

14 Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo, ki jo je vložila Portugalska republika, razglasi za nedopustno ali, podredno, za neutemeljeno, in

— Portugalski republiki naloži plačilo stroškov.

Pritožba

15 Portugalska republika v utemeljitev pritožbe navaja tri razloge, ki se nanašajo na napačno uporabo prava, kar zadeva člen 263, šesti odstavek, PDEU.

Dopustnost

Trditve strank

16 Komisija trdi, da pritožba ni dopustna, in sicer zaradi nedopustnosti vseh razlogov, ki jih navaja Portugalska republika, saj naj bi ta država članica izpodbijanemu sklepu nasprotovala zgolj na podlagi istih trditev, kot jih je navajala pred Splošnim sodiščem, ne da bi navedla dokaze in razloge, iz katerih naj bi Splošno sodišče napačno uporabilo pravo.

17 Poleg tega naj trditev Portugalske republike, da bi moralo Splošno sodišče ob neobstoju nujnih razlogov, ki bi utemeljevali nasprotno rešitev, dati prednost takšni razlagi člena 263 PDEU, ki ne povzroči prekluzije njene tožbe, prav tako ne bi bila dopustna, ker se nanaša na presojo dejanskega vprašanja.

18 Portugalska republika izpodbija ugovor nedopustnosti, ki ga je podala Komisija.

Presoja Sodišča

19 V delu, v katerem Komisija izpodbija dopustnost te pritožbe iz razloga, da Portugalska republika predlaga zgolj ponovni preizkus trditev, ki so bile že navedene pred Splošnim sodiščem, je treba opozoriti, da zlasti iz člena 168(1)(d) in člena 169(2) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi jasno navesti izpodbijane elemente odločbe, katere razveljavitev se predlaga, in pravne trditve, ki ta predlog posebej utemeljujejo. Pritožba, v kateri so samo ponovljeni ali dobesedno povzeti razlogi in trditve, ki so bili navedeni pred Splošnim sodiščem, vključno s tistimi, ki so temeljili na dejstvih, ki jih je navedeno sodišče izrecno zavrnilo, ne ustreza zahtevam po obrazložitvi, ki izhajajo iz teh določb (sodba z dne 19. januarja 2017, Komisija/Total in Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, točka 30 in navedena sodna praksa).

20 Kadar pa pritožnik izpodbija to, kako je Splošno sodišče razlagalo ali uporabilo pravo Unije, se pravna vprašanja, obravnavana na prvi stopnji, lahko ponovno obravnavajo v pritožbenem postopku. Če namreč pritožnik svoje pritožbe tako ne bi mogel utemeljiti z razlogi in trditvami, ki jih je že navajal pred Splošnim sodiščem, bi postopek s pritožbo deloma izgubil smisel (sodba z dne 19. januarja 2017, Komisija/Total in Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, točka 31 in navedena sodna praksa).

21 V obravnavani zadevi se s pritožbo Portugalske republike ne poskuša doseči zgolj ponovni preizkus tožbe, ki je bila vložena pri Splošnem sodišču, ampak se z njo izpodbija prav razlaga člena 263, šesti odstavek, PDEU, ki jo je uporabilo Splošno sodišče, in pravno razlogovanje, na podlagi katerega je zadnjenavedeno sodišče ugotovilo, da je bila tožba te države članice očitno vložena po poteku predpisanega roka in da je bila zato prepozna.

22 Portugalska republika je zato dovolj natančno opredelila izpodbijane elemente izpodbijanega sklepa in trditve, navedene v utemeljitev njenih predlogov za razveljavitev.

23 Poleg tega, kar zadeva dopustnost trditve, da bi moralo Splošno sodišče ob neobstoju nujnih razlogov, ki bi utemeljevali nasprotno rešitev, dati prednost takšni razlagi člena 263 PDEU, ki ne povzroči prekluzije njene tožbe, je treba ugotoviti, da se ta trditev ne nanaša na „presojo dejanskega vprašanja“, ampak na način uporabe te določbe.

24 Pritožba Portugalske republike je zato dopustna.

Utemeljenost

Drugi in tretji pritožbeni razlog

– *Trditve strank*

25 Portugalska republika trdi, da je Splošno sodišče storilo več napak pri razlagi člena 263, šesti odstavek, PDEU, zlasti v točki 31 izpodbijanega sklepa.

26 Prvič, iz besedila te določbe naj bi izhajalo, da je, kar zadeva rok za vložitev tožbe, odločilna objava spornega sklepa v Uradnem listu. Izraz „glede na posamezni primer“ naj bi namreč nakazoval na to, da je treba začetek roka za vložitev tožbe določiti glede na vrstni red oblik objave iz te določbe. Iz tega naj bi izhajalo, da je uradno obvestilo subsidiarno glede na objavo, in sicer tudi v primerih odločb, katerih objava ni obvezna. Ta razlaga naj bi bila podprta s sodbo z dne 10. marca 1998, Nemčija/Svet (C-122/95, EU:C:1998:94), in naj bi omogočala spoštovanje načela pravne varnosti in preprečitev vsakršne diskriminacije med državami članicami.

27 Drugič, Portugalska republika trdi, da bi moralo Splošno sodišče dati prednost takšni razlagi člena 263 PDEU, ki ne povzroči prekluzije njene tožbe, in se v ta namen sklicuje na sodbo z dne 26. septembra 2013, PPG in SNF/ECHA (C-625/11 P, EU:C:2013:594).

28 Portugalska republika se v utemeljitev te trditve sklicuje tudi na sodbo z dne 22. januarja 1997, Opel Austria/Svet (T-115/94, EU:T:1997:3, točka 124), iz katere naj bi izhajalo, da načelo pravne varnosti zahteva, da se zadevno osebo o vseh aktih obvesti tako, da lahko ta z gotovostjo ve, kdaj začne zadevni akt pravno učinkovati. Iz iste sodbe naj bi izhajalo, da je ta potreba po pravni varnosti še zlasti pomembna, kadar gre za akt, ki ima lahko finančne posledice, zato da bi lahko zadevne osebe natančno prepoznale obseg obveznosti, ki so jim s tem aktom naložene.

29 Poleg tega, Portugalska republika trdi, da je Splošno sodišče v točki 37 izpodbijanega sklepa napačno razumelo posledice, ki izhajajo iz ustaljene prakse Komisije, da v Uradnem listu objavi sklepe o potrditvi odhodkov držav članic iz naslova EKJS in EKSRP.

30 Glede tega naj bi bilo mogoče na podlagi sodbe z dne 10. marca 1998, Nemčija/Svet (C-122/95, EU:C:1998:94), sklepati, da je Portugalska republika lahko utemeljeno pričakovala, da bo sporni sklep objavljen v Uradnem listu in da bo z datumom objave začel teči rok za pritožbo.

31 Poleg tega naj bi Splošno sodišče napačno razumelo pravne učinke tega, da Komisija objavi sklepe o potrditvi obračunov v seriji L Uradnega lista.

32 Portugalska republika se tudi opira na sklep z dne 27. novembra 2007, Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret in Akar/Komisija (C-163/07 P, EU:C:2007:717, točki 32 in 36), in trdi, da se je Komisija odločila za „ravnanje, ki lahko pri dobrovernem posamezniku razumljivo povzroči zmedo“, in da Sodišče priznava, da se nekateri položaji lahko obravnavajo „kot nepredvidljiva okoliščina ali višja sila, tako da potek roka ne škoduje pravicam zadevnih strank“.

33 Komisija predlaga, naj se drugi in tretji pritožbeni razlog zavrneta.

– *Presoja Sodišča*

34 V skladu s členom 263, šesti odstavek, PDEU se tožba za razglasitev ničnosti glede na posamezni primer vloži v dveh mesecih od objave akta ali njegovega uradnega obvestila tožniku, če tega ni bilo, pa od dneva, ko je zanj izvedel.

35 Poleg tega iz člena 297(2), tretji pododstavek, PDEU izhaja, da se drugače kakor za akte, ki morajo biti objavljeni v Uradnem listu, zlasti o sklepih, v katerih je določeno, na koga so naslovljeni, uradno obvestijo naslovljenci, učinkovati pa začnejo s takšnim obvestilom.

36 Iz teh dveh določb Pogodbe DEU, če se razlagata skupaj, je, kar zadeva ničnostne tožbe, razvidno, da je treba za določitev začetka teka roka za vložitev tožbe upoštevati datum objave, kadar je ta objava, ki je pogoj za začetek veljavnosti akta, določena s to pogodbo, in datum uradnega obvestila v drugih primerih, ki so navedeni v členu 297(2), tretji pododstavek, PDEU, med katere spadajo sklepi, v katerih je določeno, na koga so naslovljeni.

37 Sodišče je potrdilo to razlago člena 263, šesti odstavek, PDEU z ugotovitvijo, da je v zvezi z aktom, v katerem je določeno, na koga je naslovljen, verodostojno samo besedilo, o katerem so naslovniki obveščeni uradno, čeprav je bil ta akt tudi objavljen v Uradnem listu (sodba z dne 13. julija 1966, Consten in Grundig/Komisija, 56/64 in 58/64, EU:C:1966:41, str. 491).

38 Zato v nasprotju s tem, kar trdi Portugalska republika, za določitev začetka teka roka za vložitev tožbe, ki se uporabi za naslovnika akta, uradno obvestilo o tem aktu ni subsidiarno glede na objavo tega akta v Uradnem listu.

39 Na podlagi sodbe z dne 10. marca 1998, Nemčija/Svet (C-122/95, EU:C:1998:94), ni mogoče ugotoviti drugače. Sodišče je namreč v točki 35 navedene sodbe razsodilo, da iz samega besedila člena 263, šesti odstavek, PDEU izhaja, da je merilo dneva, ko se stranka seznani z aktom, kot začetek teka roka za vložitev tožbe podredno glede na merili objave akta ali uradnega obvestila o njem.

40 Glede na vse zgornje preudarke je treba ugotoviti, da Splošno sodišče ni storilo napake s tem, da je zlasti v točki 36 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je treba za namene izračuna roka za vložitev tožbe upoštevati uradno obvestilo Portugalske republike o spornem sklepu, ne pa objavo tega sklepa v Uradnem listu.

41 Druge trditve, ki jih Portugalska republika navaja v okviru drugega in tretjega pritožbenega razloga, ne morejo omajati te ugotovitve.

42 Enako velja za trditev Portugalske republike, da bi moralo Splošno sodišče dati prednost takšni razlagi člena 263, šesti odstavek, PDEU, ki ne povzroči prekluzije njene tožbe, ker je obseg te določbe, če se razlaga ob upoštevanju člena 297(2), tretji pododstavek, PDEU, vsekakor jasen in njena dikcija ne dopušča dvoma glede njene razlage.

43 Iz istega razloga Portugalska republika ne more trditi, da je Komisija z objavo sklepov o potrditvi odhodkov držav članic iz naslova kmetijskih skladov ravnala tako, da je to lahko povzročilo „zmedo pri dobrovernem posamezniku“, da to, kako si je razlagala člen 263, šesti odstavek, PDEU, pomeni opravičljivo zmoto (glej v tem smislu sklep z dne 17. maja 2002, Nemčija/Parlament in Svet, C-406/01, EU:C:2002:304, točka 21), ali da je razlaga te določbe, ki jo je uporabilo Splošno sodišče, v nasprotju z načelom pravne varnosti.

44 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba drugi in tretji pritožbeni razlog zavrniti.

Prvi pritožbeni razlog

– *Trditve strank*

45 Portugalska republika trdi, da je bila po uradnem obvestilu o spornem sklepu, in sicer 23. junija 2015, ki ga opredeljuje kot „začasno“, o navedenem sklepu „dokončno“ uradno obveščena 20. julija 2015. Ta zadnjenavedeni datum naj bi pomenil začetek roka za vložitev tožbe, ker naj ji v nasprotju s tem, kar izhaja iz točke 42 izpodbijanega sklepa, uradno obvestilo z dne 23. junija 2015 ne bi omogočilo, da se v celoti s seznani s spornim sklepom, kar naj bi Komisija potrdila s priznanjem, da to uradno obvestilo ni bilo niti dovršeno niti popolno. Njena tožba naj bi bila zato vložena pravočasno.

46 Komisija predlaga, naj se prvi pritožbeni razlog zavrne.

– *Presoja Sodišča*

47 V zvezi s pravilnostjo uradnega obveščanja o aktih Unije je Sodišče pojasnilo, da je obvestilo o odločbi pravilno, če je bila ta sporočena njenemu naslovniku in se je ta z njo lahko seznanil (sklep z dne 2. oktobra 2014, Page Protective Services/ESZD, C-501/13 P, neobjavljen, EU:C:2014:2259, točka 30).

48 Glede tega iz točk 26 in 27 izpodbijanega sklepa izhaja, da je bila Portugalska republika 23. junija 2015 uradno obveščena o spornem sklepu ter da se je lahko seznanila z njegovo vsebino in razlogi, s katerimi je utemeljen. Poleg tega, Splošno sodišče je v točki 42 izpodbijanega sklepa ugotovilo, da se je poznejše obvestilo z dne 20. julija 2015 nanašalo zgolj na spremembo formata tiskanja razpredelnic s številkami, ki so bile v prilogi k spornemu sklepu, ter da različica v portugalskem jeziku s tem ni bila zajeta in nikakor ni bila spremenjena, niti glede vsebine niti glede predstavitve.

49 V zvezi s trditvijo Portugalske republike, ki temelji na tem, da je Splošno sodišče glede tega izkrivilo dejstva in dokaze, zadošča navesti, da so vsi elementi, ki so vsebovani v spornem sklepu in se nanašajo na Portugalsko republiko, jasno razvidni iz različice tega sklepa, ki je bila predmet uradnega obvestila z dne 23. junija 2015.

50 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je bila Portugalska republika o spornem sklepu pravilno uradno obveščena 23. junija 2015.

51 Kar zadeva obvestilo z dne 20. julija 2015, iz sodne prakse Sodišča vsekakor izhaja, da odločba, ki, kot je to očitno v obravnavani zadevi, zgolj potrjuje prejšnjo odločbo, ne povzroči, da začne teči nov rok za vložitev tožbe, saj ni dopustno vložiti ničnostno tožbo zoper odločbo, ki zgolj potrjuje prejšnjo odločbo, ki ni bila izpodbijana v roku (glej v tem smislu sklep z dne 21. novembra 1990, Infortec/Komisija, C-12/90, EU:C:1990:415, točka 10).

52 Glede na zgornje preudarke Splošno sodišče ni storilo napake s tem, da je v točki 27 izpodbijanega sklepa razsodilo, da je uradno obvestilo z dne 23. junija 2015 o spornem sklepu omogočilo Portugalski republiki, da se je seznanila z vsebino tega sklepa in razlogi, na katerih je ta temeljil, v točki 44 izpodbijanega sklepa pa razsodilo, da je rok za vložitev tožbe zoper sporni sklep začel teči od uradnega obvestila Portugalske republike o njem, in sicer 23. junija 2015, ne pa od obvestila z dne 20. julija 2015.

53 Prvi pritožbeni razlog je treba zato zavrniti.

54 Na podlagi vseh zgoraj navedenih preudarkov je treba pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

55 Na podlagi člena 184(2) Poslovnika Sodišča, če pritožba ni utemeljena, o stroških odloči Sodišče.

56 V skladu s členom 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) Poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.

57 Komisija je predlagala, naj se Portugalski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

1. Pritožba se zavrne.

2. Portugalski republiki se naloži plačilo stroškov.

Podpisi